

Рік XVIII. Нью Йорк. Четвер, 8-го серпня 1910. Число 36.

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, September 8, 1910. No. 36.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Серпень 1910.

Розхід за місяць Серпень с. р. єсть: За померлих членів або їх жмені і за випадки наліцтва.

Від.	80. Жентичка Іван, ум. 31,7, '10	\$1000.00
"	82. Гречун Іван, ум. 9,8, '10	1000.00
"	53. Кирила Федь, ум. 9,8, '10	1000.00
"	92. Крайківський Никола, ум. 12,8, '10	1000.00
"	156. Грод Олех, ум. 23,8, '10	1000.00
"	135. Галушка Анна, ж. Андрея, 31,7, '10	400.00
"	238. Гречун Іван, муж Марії, ум. 9,8, '10	400.00
"	5. Фецько Марія ж. Юрія, ум. 12,8, '10	400.00
"	28. Котик Ева ж. Стефана, ум. 15,0, '10	400.00
Разом виплачено за померлих на суму		\$6.600.00
Платня головних урядників за Серпень		190.00
Адміністрація Союзу за Серпень		199.28
„Свобода“ за слов. статут і кокардки для делегатів		509.50

Весь розхід винсить \$7,498.78

Розмет платить 12,669 членів на ціле посмертне (кождий по 56 цнт.) і 1763 членів на пів посмертного (кождий по 28 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 70 цнт. а на половину посмертного 42 центів.

А. Шаронь, гол. касір. С. Ядловський, гол. секр.
Дм. Капітула, гол. предсід.

Проекти на Конвенцію Р. Н. С. що до „Свободи“.

Бачучи, що різні члени і Братства Р. Н. Союзу висказують перед Конвенцією різкі свої гадки, прийшла також і мені охота забрати слово і подати під розвагу Союзовців чи радше конвенційних делегатів деякі проекти й від себе. Іменно, ті мої проекти дотикати-муть „Свободи“, органу Р. Н. С. З гори заявляю, що буду говорити зовсім щиро і отверто, не яко директор друкарні, але радше яко член Р. Н. С., котрому добро організації лежить на серці. Отже до річі:

Цілі Р. Н. Союзу.

Як звісно, Р. Н. С. має після свого статута дві головні цілі. Перша ціль є така, щоби „нести матеріальну поміч членам і їх родинам на випадок слабости, каліцтва“ або смерті. А другою його цілею є: „ширити просвіту поміж членами і старати ся о їх... моральний і духовий добробит“ (§ 6. під б і в). Безперечно, що першу свою ціль Р. Н. С. сповняє, бо-ж його урядники виплачують за померлих всім тим членам, котрим після статута такі за померлих належать ся. Другої однак не менше важної цілі себ-то цілі просвітної Р. Н. С. не сповняє так, як треба, за для сеї причини, що орган Р. Н. С. „Свобода“ не є такою, якою вона повинна бути.

Теперішня „Свобода“ є за мала.

Що „Свобода“ не дописує своїй задачі, на се є дві головні причини. Першою причиною є те, що „Свобода“ у своїм дотеперішнім обмі є абсолютно за мала. А друга знов причина з ся, що її редактором є лише один чоловік. Що „Свобода“ є за мала, про се, здасть ся мені, не може бути двох думок. Коли взяти лише „Свободу“ до рук, то всякий сейчас побачить, що половину або майже половину місця займають в ній різні платні оголошення (адвертайсменти) і оголошення урядові Р. Н. С. так, що властива „Свобода“ складає ся, можна сказати, лише з 4-рох сто-

рін. Крім сего черенки, якими печатає ся тепер „Свобода“ є розлізлі через що вони займають много місця; ну, і кінець-кінцем за якої пів години можна перечитати в „Свободі“ все, що вона дає до читання. Коли зважити, що тиждень має 7 разів по 24 годин, або разом 168 годин, то справді Р. Н. С. дає своїм членам дуже-дуже мало духової поживи.

„Свободу“ треба розширити о 4 сторони.

Длятого перше усьлів, аби „Свобода“ могла ліпше сповняти свою ціль, є таке, що її треба розширити. Заходить тепер питання, на скільки можна сю „Свободу“ розширити? В тім взгляді відзивали ся з деяких сторін голоси, щоби „Свободу“ перемінити з тижневника на щоденник або щоби видавати її два рази на тиждень в тім самім форматі, в яким вона виходить тепер. Маючи в редакторстві деякий досвід, я скажу, що обі ті пропозиції є як на тепер нездійсними і неможливі, хоч би вже з фінансових згледів. На мою думку „Свобода“ не може робити якихсь наглих скоків, лише її розвій мусить йти способом природним, то значить, вона повинна поступати з малого до більшого, з більшого до ще більшого і т. д., а не відразу з малого до великого, бо такий поступ був би штучний, а не природний; а все те, що є штучне, не може на довшу мету числити на тривкість і успіх. Щоби отже з малої „Свободи“ стала ся „Свобода“ більша, то не конче треба їй зараз видавати два рази на тиждень, лише досить буде, коли до сих сторін, що їх „Свобода“ має тепер, додасть ся кілька сторін нових. І хочаби говорити річево, я ставлю таке внесення, щоби Сьвітла Конвенція Р. Н. С., яка небаром відбудеть ся в Cleveland, О. побільшила „Свободу“ поки-що о 4 сторони так, аби замість 8 мала вона сторін 12 — і се перший проект.

„Свобода“ мусить мати двох редакторів.

Я сказав в горі, що „Свобода“ не є такою, як би сего можна собі бажати тому, бо її редагував лише один чоловік. Сего твердження я не потребує мабуть узагадувати, бо воно зовсім очевидне. Щоби якась часопись могла яко-такто виглядати, мусить головний, одвічальний редактор з'організувати собі відповідний, редакторський персонал, не беручи вже під увагу сталих, платних дописувателів. Якогось редакційного персоналу „Свобода“ не мала, а й платних дописувателів не можна було нігде настановляти, бо урядники Р. Н. С. відай зі згледів оадности заказували платити таким дописувателям. За се, що урядники були ошадні, не можна їх зовсім винувати з тої причини, бо вони, заплативши з поручення послідної Конвенції за „Свободу“ грубі гроші, хотіли, аби та „Свобода“ принесла бодай в перших роках по купні якийсь зиск. І що такий дохід для Р. Н. С. „Свобода“ дійсно принесла, про се могли пановні Союзовці перекопатись з послідного справоздання контрольної комісії.

А про редакторство взагалі, я скажу таке: Бути редактором є дуже легко і дуже тяжко, залежно від сего, як хто свій обовязок поймає. Коли редактор працює лише ножицками, витинаючи з чужих газет статі і вісті для своєї газети, а своєю головою і пером не працює або працює лише дуже мало, то в такім разі хліб редакторський є дуже легкий, но газета в сей спосіб редагована є до нічого. Колиж редактор махає ножицками як найменше, а натомість мислить головою і махає пером, то така редакторська робота є дуже тяжка, тим більше, що вона мусить бути зроблена на час, на термін. — І нехай ніхто не думає, що я говорю се, бо, як то кажуть, до теперішнього редактора „Свободи“; борони мене Боже, щоб я мав се на цілі, бо він

бідака працював сам кілька лиш міг. Коли я говорю про редакторську працю, то говорю лише загально, не маючи на увазі ніякої особистости, як також говорю се з власної практики, бо прецінь і я колись був редактором „Душпастиря“.

Но тих кілька загальних слів про редакторство я кинув лише принагідно і як би від нехочу, бо в мене зовсім нема охоти заходити собі з редакторами або з можливими кандидатами на редакторів. Цілею отсех моїх рядків є дати якийсь внесок. І мій внесок що до будучого редакторства „Свободи“ буде такий: Без згледу на се, чи Сьвітла Конвенція Р. Н. С. ухвалить побільшити „Свободу“ чи не ухвалить, при „Свободі“ мусять бути дві редакторські сили. І ті редактори мусять мати в голові мозок а не полову, вони мусять бути людьми ясних і здорових поглядів, людьми, що вмють дати товчок до якогось діла, а що найважніше, то редактори мусять бути людьми охочими до праці. Тоді лише піднесеть ся „Свобода“ на сю вижину, на якій вона повинна стояти, тоді буде вона гідно заступати сей напрям в нашій американській суспільности, котрому вона має служити. Про се-ж, що „Свобода“ повинна мати платних дописувателів, я не потребує вже й навіть говорити, бо воно розуміє ся само собою. Зрештою, як „Свобода“ повинна бути редагована, про се дуже влучно і красно написали о. Д. Хомяк і М. Петровський у своїм проєкті від. бр. ч. 179 в Р. Н. С., який то проєкт поміщений був в попереднім ч. „Свободи“ і на се, що там сказано, я пишу ся обома руками. Та як воно остаточно і не є, а я ще раз кажу, що „Свобода“ мусить мати двох редакторів — і се мій другий проєкт.

Як покрити видатки за-для побільшення „Свободи“.

Зовсім природна річ, що через розширене „Свободи“ і удержане двох редакторів буде її видавництво коштувати більше, ніж воно коштує тепер. Щоби можливо було видавати „Свободу“ на 12. сторонах, треба доконче купити бодай ще одну друкарську машину, трохи черенок і деякі інші друкарські прибори, і те все після обчислення фахового в тім згледі теперішнього настоятеля над складачами „Свободи“ п. Савки коштувало б яких 4 тисячі доларів, котрий-то видаток можна б остаточно сплачувати ратами. Крім сего в разі побільшення „Свободи“ треба буде змінити її льокаль, бо поміст в тім будинку, в котрім вона знаходить ся тепер, мусів би завалитись, колиб там прийшла ще одна машина; ну, і сама вже зміна льокалю коштувати-ме добрих кілька сот доларів. А що до пенсії редакторів, то розуміє ся, ті пенсії мусять бути такі, щоби редактори могли з них яко-такো вижити, бо певно, що серед недостатків ніхто не схоче і не буде ревно працювати. Хоч би однак побільшене і поліпшене „Свободи“ спричинило Р. Н. Союзом більші кошта, то на се нема що оглядатись тому, бо Р. Н. Союз не є остаточно вже таким нуждарем, щоби не міг спромогти ся на добрий орган. Впрочім, як показало справоздане контрольної комісії, то „Свобода“ за протяг тих двох років, від коли вона перейшла на власність Союзу, не лиш що сама оплачувалась, но принесла ще й красний дохід до каси Р. Н. С. Я так думаю, що й на будуче „Свобода“ буде вказувати коли не більший фінансовий біляне, то в кождім разі бодай такий, як вона виказує його тепер — і на се отже, щоби покрити вилатки спричинені побільшенем „Свободи“ є дуже добрий і простий спосіб, іменно: Оберніть, панове делегати, сей прихід, який несе „Свобода“, в цілости або бодай в більшій поло-

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,
Published every Thursday at 184
Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN,
Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканця:
326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ, editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter
December 21 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газетний для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить щотижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всег-
да з гори.

Гроші треба посылати в реджі-
строваним листі, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (монеі ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні гроший ді-
стати.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи просять ся писати ли-
стень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку ви-
кидаються, наколи з гори не було
вказано, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.

Про гостину Іх Ексц. Митропол. Шептицького в Пітсбург і Мікіспорт, Па.

Телеграфічна вістка о при-
бутті Іх Ексц. Митрополи-
та в Пітсбург рознеслась
летом блискавицею. Дня 29.
августа окол 6-ої години
вечером зібране духовен-
ство і багато світих лю-
дей мали щастє повитати
достойного гостя на Union
Station, устами довголіт-
ного труженника Веч. о. Сте-
фановича. З милим усмі-
хом на лиці і сердечним
привітом витав Митрополит
кожного, що вийшов
єму на зустріч. Се справ-
ді було наче та хвиля, коли
Любий Батько вернувшись
з далекої дороги витаєсь з
своїми дітьми. Не дивно,
що оно звернуло на себе за-
гальну увагу чужих людей.

По хвилі усіх Митр. в
супроводі Преосв. Кир.
Сотера і о. Стефановича до
автомобіля і удались на
приходство при церкві св.
І. Хрестителя. Тут відпо-
чавши з дороги, серед сер-
дечної розмови з присут-
ними, удав ся Митрополит
около 8-ої години до цер-
кви. Нарід залаг цілу про-

сторю площу перед церквою,
а Іх Ексц. зближались
повільним кроком серед
рядів брацтв і процесій до
церковних дверей.

В дверях церкви повитав
Митрополита парох о. Сте-
фанович теплими а щирими
словами, підносячи незви-
чайне його пожертвованє
для добра церкви і народу.

По відправлені молебні,
витав Іх Ексц. зібраний на-
род короткою наукою. Мно-
голітствієм закінчено тор-
жество.

Около 9-ої години вечер
відбулась спільна вечера.
Тут належить піднести то-
аст о. Стефановича в честь
Іх Ексц. „Ви сьєте славою
церкви і нашого бідного
народу“ — говорив бесід-
ник.

Вівторок рано відправили
Іх Ексц. Сл. Б. в угорський
церкві, а Преосв. Кир Со-
тер в галицькій. Опісля
відвідали: еп. Regis Cane-
vin-a і барона Павла Фор-
стера, австро-угорського
конзуля в Пітсбургу.

О годині 5-ій пополудни
вийшли Митрополит з Пре-
осв. Сотером і прочим
святих до Мікіс-
порт.

На стації в Мікіспорт по-
витав достойного Гостя мі-
сцевий парох, о. Ст. Вац-
шин, почім удали ся всі
на приходство Впр. о. сов.
Горзо, де відбула ся вечера.

О год. 7-ій Іх Ексц. су-
проводжені брацтвами се-
ред милого звуку дзвонів,
станули в галицькій церкві
св. Йоана Хрестителя. По-
витані сердечними словами
через місцевого святих-
ка, відправили молебен, а
відтак привитали нарід щи-
рими батьківськими сло-
вами, завиваючи всіх до ви-
траваня і постійности у
св. своїй вірі.

О год. 8-ій посітили цер-
ков угорську св. о. Нико-
лая. Впр. сов. о. Горзо ви-
тав Архирея дуже сер-
дечно, а нарід відчувачи
слова свого пастира, слеза-
ми радости виявляв то, що
серце чуло. По молебні
промовив до народу кілька
горячих патріотичних слів,
Впреосв. Кир Сотер, під-
носячи рід Іх Ексц. і зна-
чине його для руського на-
роду. „Промов кілька слів
Ексц. до свого народу і
благослови його“ — закін-
чив Владика. По тих сло-
вах Митрополит промовляв
так щиро і сердечно, що
не було серця, котреб не
загоріло дитинною любовію
до його Достойної особи.

В середу рано підчас Ар-
хієрейської Сл. Б. Кир Со-
тера в галицькій церкві,
слухали Іх Ексц. св. Спо-
від, а опісля відправили
Сл. Б. в угорській церкві.

По обіді відіхали до Пітс-
бурга, де відвідали Веч. о.
Ганулю, а вечером того дня
барон П. Форстер дав ве-
черу в честь Іх Ексц.

В четвер по Архієрей-
ській Сл. Б. в галицькій
церкві, звідили Іх Ексц.
заслугуючі на увагу місця
Пітсбурга, а о годині 1½
по обіді відіхали в сторону
Буфалю.

Загальну попану і лю-
бов позіставляють Іх Ексц.
на кождім місці.

Очевидець.

Андрей І. Шіпман.

До недавна не знали Американці про Русинів
майже нічого. Коли було сказати пересічному Амери-
канцеві: „Я Русин“ (I am Ruthenian), то він нераз
видивив ся лише на чоловіка, не знаючи, що то за
народність. З часом однак, коли руська еміграція до
Америци прибрала великі розміри, а особливо, від ко-
ли американська гр. кат. церква дістала свого Епи-
скопа, стали Американці звертати на Русинів свою
увагу і від часу до часу зачали в різних американ-
ських газетах і журналах появляти ся з під пера са-
мих таки Американців про нас довші або коротші
звістки. І до таких Американців, котрі старають ся,
аби американська публіка пізнала ближше Русинів,
належить власне п. Андрей І. Шіпман, котрого обра-
зець ось тут подаємо.

АНДРЕЙ І. ШІПМАН.

П. А. І. Шіпман походить з давньої славної роди-
ни, що двіста літ тому назад переселила ся з Англії
до Америци. По матери є він споріднений з великим
англійським поетом, Александром Попом (Pope), а його
предки бороли ся колись о незалежність Злуче-
них Держав. П. А. І. Шіпман уродив ся в Вірджинії
і там ходив до виспих шкіл, а школу виспу (універ-
ситет) кінчив він в Нью-Йорку. З фаху є п. А. І. Шіпман
правником і тепер провадить він на спілку з двома
іншими правниками (пп. Е. Л. Муней і К. Бленді) адво-
катську канцелярію під ч. 37. Wall St., в Нью-Йорку. Є
він дуже світлим адвокатом і його спеціальністю є
релігійні корпорації, організації робітничі і право
спадкове.

Но попри свою адвокатську практику віддаєть ся
п. А. І. Шіпман студіям тих славянських і неславян-
ських народів, котрі належать до східної церкви. І в
тих його студіях найперше, можна сказати, місце зай-
мають гр. кат. Русини. Про нас, нашу історію і лі-
тературу знає він дуже много, а в справах нашої ру-
ської Церкви є він, як то кажуть, так битий, що без-
перечно міг би він бути гр. кат. святихеником. Він
розуміє по руськи в письмі і слові, і читаючи всі на-
ші русько-американські газети, слідить (він пильно
за народним і церковним рухом американських Руси-
нів. П. А. І. Шіпман знає також докладно, які є ріж-
ниці між нами а Росіянами, між церквою нашою а
церквою російською і своїми відчитами, які він дер-
жить по різних кляхах, до котрих належить, як та-
кож статтями в різних американських журналах, ін-
формує він Американців про Русинів, про наше ту-
тешне жите, про нашу церкву, обряд і т. д. Особл-
во-ж красні і влучні статі про Русинів написав він до
великого, ученого твору: „The Catholic Encyclopedia“.
Він бачить, кільки то наша церква в Америці має во-
рогів так між чужими як і своїми; він видить, які то
трудности і перепони напотилає руська церква за мо-
рем у своїм розвитку і зі своєї сторони він нашу
церкву все боронить. Так прим., коли у своїм часі
внесли були православні батюшки до Лєгіслатури
нью-йорського стейту такий законопроект, аби їх цер-
ква в згаданім стейті називала ся між іншими також
„греко-католицькою“ (про се була бесіда у „Свобо-
ді“), то він перший звернув увагу Русинів на сю не-
безпеку, яка вийшла-б для нашої церкви, колиб сей
законопроект батюшок став ся законом. І його голо-
вно старанням треба завдячити, що сей хитрий законо-
проект православних перепав цілковито в нью-йор-
ський Лєгіслатури!

Розумієть ся само собою, що п. А. І. Шіпман не
належить до ніякої руської партії і він не може зій-
ти з дива, для чого приміром угорсько-руські святихени-
ки так заваято поборюють Преосвятихеного Орти-
нського, коли він своєю діяльністю не показав зов-
сім сего, аби робив якусь ріжницю між галицькими а
угорськими Русинами. Він є сего переконаний, що Ру-
сини повинні полишити свої політичні ріжниці і свар-
ні поза собою в старім краю, а в Америці повинні во-
ни держати ся кріпко своєї церкви і свого обряду
таї ставати добрими і хосенними горожанами своєї
нової вітчини. І тоді лише, коли Русини, закинувши
всякі партійні спори і злучать ся в одно, будуть вони
поступати в Америці так скоро, як і кожда инша на-
родність і в той лише спосіб зможуть вони придбати
собі значінє і повагу у кожного Американця. П. А. І.
Шіпман має такий погляд, що доля гр. кат. руської
церкви в Америці лежить в наших власних руках і
коли ми самі її не загіримо, то ніхто не потрафить
її тут знищити; особисто він вірить в будучність
нашої церкви за морем і сподієть ся, що мимо всіх
ворожих сил вона таки розросте ся таї стане одною
з великих церковних інституцій на американській зем-
лі. І взагалі сказавши, п. А. І. Шіпман є чоловіком
високо просвятихеним, а при тім практичним і бува-
лим (він їздив по Європі, Палестині і Єгипті і знає
майже всі живучі європейські мови) таї певно, що він
дававби американським Русинам не одну, добру і прак-
тичну раду, коли-б тільки Русини схотіли тих його
рад послухати.

Ну, і честь най буде п. А. І. Шіпману за те, що
він інтересуєть ся Русинами і нашими справами в
Америці, нехай живе він на многі і благі літа і не-
хай своїм пером і словом розганяє ті упередження і
пересуди, які має або може ще мати що до нас аме-
риканський загаль.

II.

Проекти на Конвенцію Р. Н. С. що до „Свободи“.

(Продовженє з 1-ої сторони).

вині на саму „Свободу“ і — справа скінчена. Щоби
через розширенє „Свободи“ накладати на членів Р.
Н. С. якийсь хоч би навіть й найменший тягар, сему
я рішучо противлюсь; як доси платять Союзовці на
орган 10 центів, тільки само мусять вони платити і
на дальше, бо спосіб на покритє видатків є, іменно
сей, про який я що й не говорив. От-се що до умо-
жливленя розширеня „Свободи“ з фінансової точки.
По йду дальше.

„Свобода“ латинськими бунвами мусить лишитись, но її мова
мусить бути руська.

Послідна Конвенція Р. Н. С. ухвалила, як відомо,
видавати також „Свободу“ латинськими буквами, на
словадько-руським нарічю. В мисль сеї ухвали вихо-
дила ся так звана словенська „Svoboda“ через два
роки, себто від послідної Конвенції, і розумієть ся,
вона сповняла свою ціль так, як могла і уміла. Те-
пер однак підносять ся з деяких сторін такі голови,
щоби ту словенську „Svobod-y“ скасувати, бо мовляв,
вона Союзовців лише словачить, а не русчить. Мій
погляд що до словенської „Svobod-y“ є такий: Безпе-
речно Р. Н. С. має много таких членів так з Угор-
щини як і з Галичини, котрі вміють читати латинкою
а не гражданкою. З тим фактом числила ся остатня
Конвенція і хотячи, аби ті члени, що не вміють по-
руськи читати, могли із своєї приналежности до Р. Н.
С. мати також якусь духову користь, дала їм таку
„Svobod-y“, яку вони читати потрафлять. Звичайно так
воно є, що ліпше комусь нічого не давати, як, давши,
потім йому се відібрати, бо таке відібранє раз да-
ного комусь права або привілею часом є навіть не-
безпечно. Коли отже Р. Н. С. зробив таку добровільну
уступку, що для своїх членів, не знаючих руського
письма, дав словенську „Svobod-y“, то тепер, ко-
ли та „Svoboda“ зискала вже собі, що так скажу, право
горожаньства, годі її касувати, тим більше, що
має вона вже днесє поважне число читачів, бо
близько 3 тисячі і на випадок відібраня їм сеї „Svo-
bod-y“ вони напевно будуть негодувати. Тим-то зва-
живши все, що треба зважити, я думаю, що „Свобо-
да“ латинськими буквами мусить виходити і
на дальше — і се є мій третій проект.

Щоби однак ся латинкою печатана „Svoboda“
Русинів дійсно не словачила, то я до свого третого про-
екту додаю еще те, аби та „Svoboda“ виходила впра-
вді латинськими буквами, але чистою, красною русь-
кою мовою і тоді буде вона могла учити тих членів
Р. Н. С., що калікують у руській мові, говорити по-
правно і чисто по руськи. Я піднесу ще й те, що на
випадок збільшеня руської „Свободи“ воно було-б до-
бре побільшити також і „Svobod-y“ словенську (бодай
о 2 сторони, аби вона була обємом така, як „Rusin“),
но в тім згляді я вже не ставлю жадного внеску тому,
бо не знати ще, скільки стояти-ме побільшенє русь-
кої „Свободи“, та чи фінанси Р. Н. С. позволять на
се, аби можна також словенську „Svobod-y“ розши-
рити. Но без згляду на се, чи побільшити словен-
ську „Svobod-y“ буде можливо чи неможливо, а ся
словенська „Svoboda“, повторяю ще раз, виходити
мусить, бо-ж воно є ліпше, аби Союзовці, які не вмі-
ють по руськи читати, мали бодай де-що, ніж щоби
вони не мали нічого. Се ясне як сонце.

І маю я ще й деякі інші проекти, які дотикають
ся так „Свободи“ як і мого директорського „чина“,
но про се я заберу вже голос в слідуючім ч. „Сво-
боди“. — Отже до побаченя у „Свободі“ на другий
тиждень.

о. П. Понятинин,
директор друкарні.

